

Kėkštas

Garrulus glandarius

Apsaugos statusas: **Mažai rūpinamos (LC)**

Rangas: **species**

6

STEBĖJIMŲ

3

STEBĖTOJŲ

Vasaris

PIKO MĒNUO

KARALYSTĖ

Animalia

KLASĖ

Aves

ŠEIMA

Corvidae

GENTIS

Garrulus

Kur ir kada stebėti?

Dažniausiai aptinkama šeškinės ozo pietinė dalis. Daugiausia stebėjimų užfiksuota vasarį. Geriausias stebėjimo metas — ankstyvas rytas (ypač iki 9 val.).

Apie rūšį

Eurazinis kėkštas – varnių (*Corvidae*) šeimos, tikrųjų kėkštų (*Garrulus*) genties paukštis. Lietuvoje nuo seno įprastai vadinamas tiesiog kėkštu.

Migracija

Lietuvoje žiemojantis, taip pat iš dalies netoli migruojantis paukštis. Keliauja dieną. Kartais eurazinių kėkštų migracija būna invazinio pobūdžio. Rudenį atskrenda ir iš šiaurinių kraštų, o dalis vietinių eurazinių kėkštų pasitraukia į pievokarius. Šalies pajūryje pavasarį gausiai migruoja gegužės mėn., rudenį – rugsėjo III ir spalio I dekadomis.

Išvaizda

Eurazinis kėkštas yra eurazinės kuosos dydžio paukštis. Jo kūno ilgis 32–37 cm, ilgis tarp išskėstų sparnų galų 53–58 cm, sveria 150–195 g. Suaugusių kėkštų plunksnų apdaras nesikeičia ištisus metus. Patino ir patelės apdarai vienodi – abi lytys rusvai pilkos spalvos, viršugalvis juodai dryžuotas. Sparno priekinėje dalyje ryškiai mėlyna, su juodais dryžiais dėmė. Antuodegis baltas. Dėmės po akimis juodos. Akys melsvai balsvos. Snapas juodas. Kojos rudai rusvos. Viršugalvio plunksnas pašiaušia, todėl gali atrodyti lyg su kuodeliu. Jaunikliai panašūs į suaugusius, bet skiriasi rudesniu viršumi ir ačia bei rusvomis akimis.

Elgsena

Eurazinio kėkšto polėkis savotiškas, primenantis juodosios meletos polekį, negreitas ir netolygus. Žeme šokinėja dideliais šuoliais. Perėjimo metu kėkštų rasti beveik neįmanoma. Vasarą kėkštai taip slepia savo perėjimo vietas ir lizdą, kad galima pamanyti, jog miške jų visai nėra. Iš visų varnių šeimos paukščių be kėkšto taip elgiasi tik riešutinė. Bet nuo vasaros galo iki pavasario kėkštas pastebimas, triukšmingas. Jo balsas šaižus „reč-reč“, taip triukšmingu tarškimu sutinka ir palydi nepažįstamus jiems objektus. Kartais pamėgdžioja kitų paukščių balsus. Kėkštai gamtoje įsimena daug girdėtų garsų ir balsų. Dažnas kėkštas moka kniauksėti, pamėgdžioti suopį, antį, net gerves. Vasaros gale jie pulkais skrenda raškyti riešutų, po to – ažuolo gilių. Seniai pastebėtas kėkštų polinkis slėpti maisto atsargas – ypač riešutus ir giles. Ru

denį maisto atsargas slepia „slėptuvėse“ po samanomis, lapais, medžių plyšiuose. Jie neabejotinai taip prisideda prie ažuolų ir lazdynų platinimo, nes pasinaudoja tik maža savo paslėptų atsargų dalimi. Žinoma, jie aktyviai taip platina ir svetimžemes rūšis – pavyzdžiui Lietuvos miškų glūdumoje tenka rasti augančius raudonuosius ažuolus, kurių giles kėkš tai nuo sėklinio medžio turėjo nešti bent 3–4 kilometrus.

Gyvena keliolika metų, seniausi individai užfiksuoti sulaukę 16–17 metų.

Perėjimas

Monogamas. Lizdus pradeda krauti kovo pabaigoje ar balandžio pradžioje jaunosose eglaitėse ar pušaitėse, prie kamieno, maždaug 6–8 m aukštyje. Lizdo pagrindą suka iš sausų šakų, kraštus iš lanksčių augalų, o vidų iškloja švelnia augaline medžiaga. Deda 5–7 žalsvai melsvos spalvos, išmargintus rusvais taškeliais kiaušinius. Peri abu porelės nariai apie 16–19 dienų. Jaunikliai lizdą palieka po 20–23 dienų. Jie maitinami įvairiais vabzdžiais, kirmėlėmis, o vėliau ir smulkių gies mininkų jaunikliais

Mityba

Euraziniai kėkštai minta daugiausiai bestuburiais bei smulkiais stuburiniais gyviais. Taip pat lesa sultingus vaisius, uogas, o žiemą daugiausia sulesa gilių. Nors jie yra visalesiai, bet pakankamai ir plėšrūs – perėjimo metu minta ir jauniklius šeria tik gyvūninės kilmės maistu.

Porūšiai

Išskiriami 34 eurazinių kėkštų porūšiai

Garrulus glandarius glandarius (Linnaeus, 1758) – Šiaurės ir vidurio Europa, įskaitant Lietuvą, bei nuo čia per europinę Rusiją iki Uralo kalnų.

Garrulus glandarius hibernicus Witherby & E. J. O. Hartert, 1911 – Paplitę Airijoje.

Garrulus glandarius rufitergum E. J. O. Hartert, 1903 – Vidurio ir pietų Škotija, Anglija, Velsas ir šiaurės vakarų Prancūzija.

Garrulus glandarius fasciatus (A. E. Brehm, 1857) – Iberijos pusiasalis.

Garrulus glandarius corsicanus Laubmann, 1912 – Korsika.

Garrulus glandarius ichnusae O. Kleinschmidt, 1903 – Sardinija.

Garrulus glandarius albipectus O. Kleinschmidt, 1920 – Italija, Sicilija ir Kroatijos pajūrio srytys.

Garrulus glandarius graecus Keve-Kleiner, 1939 – Vakarų Balkanai ir Graikijos žemyninė dalis.

Garrulus glandarius ferdinandi Keve-Kleiner, 1943 – Rytų Bulgarija ir šiaurinės Trakijos regionas.

Garrulus glandarius cretorum R. Meinertzhagen, 1920 – Kretos sala.

Garrulus glandarius glaszneri Madarász, 1902 – Kipras.

Garrulus glandarius whitakeri E. J. O. Hartert, 1903 – Šiaurės Marokas ir šiaurės vakarų Alžyras.

Garrulus glandarius minor J. Verreaux, 1857 – Vidurio Marokas ir Saharos Atlaso kalnagūbriai esantys Alžyre.

Garrulus glandarius cervicalis Bonaparte, 1853 – Šiaurės ir šiaurės rytų Alžyras bei Tunisas.

Garrulus glandarius samios Keve-Kleiner, 1939 – Samoso ir iš tikėtina Koso salos esančios Egėjo jūros pietryčiuose.

Garrulus glandarius anatoliae Seebohm, 1883 – Vakarų, vidurio ir rytų Turkija, bei nuo jos į rytus iki šiaurinio Irako ir vakarų Irano.

Garrulus glandarius iphigenia Sushkin & Ptuschenko, 1914 – Krymas.

Garrulus glandarius krynicki Kaleniczenko, 1839 – Kaukazas ir šiaurės rytų Turkija.

Garrulus glandarius atricapillus I. Geoffroy Saint-Hilaire, 1832 – Vakarų Sirija, vakarų Jordanija ir gretimos Izraelio dalys.

Garrulus glandarius hyrcanus Blanford, 1873 – Pietryčių Azerbaidžane ir Šiaurės Irane esantys pietinės Kaspijos miškai.

Garrulus glandarius brandtii Eversmann, 1842 – Pietų Sibire nuo Uralo kalnų iki Sachalino salos, Mongolijoje, šiaurės rytų ir šiaurės vakarų Kinijoje, Korėjos pusiasalyje ir Hokaido saloje.

Garrulus glandarius kansuensis Stresemann, 1928 – Vidurio Kinijos (Činghajaus, Gansu ir šiaurės vakarų Sičuan provincijose).

Garrulus glandarius pekingensis Reichenow, 1905 – rytų Kinijoje (pietų Liaoninge, Šansi, Hebejuje).

Garrulus glandarius japonicus Temminck & Schlegel, 1847 – Japonijos Honšiū saloje ir Ošimoje.

Garrulus glandarius tokugawae Takatsukasa, 1931 – Japonijos Sado saloje.

Garrulus glandarius hiugaensis Momiyama, 1927 – Japonijos Kiūšiū saloje.

Garrulus glandarius orii Nagamichi Kuroda, 1923 – Japonijos Jakušimos saloje.

Garrulus glandarius sinensis Swinhoe, 1871 – pietų ir rytų Kinijoje, šiaurės Mianmare.

Garrulus glandarius taivanus Gould, 1863 – Taivane.

Garrulus glandarius bispecularis Vigors, 1831 – vakarų Himalajuose, Nepale.

Garrulus glandarius interstinctus E. J. O. Hartert, 1918 – rytų Himalajų kalnuose, pietų Asame ir pietryčių Tibete.

Garrulus glandarius oatesi Sharpe, 1896 – šiaurės vakarų Mianmare.

Garrulus glandarius haringtoni Rippon, 1905 – vakarų Mianmare.

Garrulus glandarius leucotis Hume, 1874 – Vidurio ir rytų Mianmare, pietų Kinijoje (pietinėje Junanio provincijoje), Tailande bei Indokinijos pusiasalio centre ir pietuose.

Skenuok ir peržiūrėk
naujausią informaciją

seskinesozas.lt

Biologinės įvairovės projektas

Duomenys: iNaturalist, Wikipedia, GBIF

iNaturalist rūšies puslapis